

Sterkt møte med særegent kunstnerliv

AP 24/9-99

«Maleriet er ikke beregnet til å dekorere leiligheter – det er et våpen mot brutalitet og mørke».

Ordene er Picassos, men de gir assosiasjoner til en lite kjent norsk kunstner:

Nikolai Astrup
Geelmuyden.

ERLE MOESTUE BUGGE

Historien om Nikolai Astrup Geelmuyden, født 1931, er ført i pennen av kunsthistorikeren Erik Dæhlin og kommer ut hos forlaget Labyrinth Press under tittelen «Overvinnelse».

Enkelt er det sjelden å gå i berømte slektingers fotspor og attpåtil bære samme navn. Lettere blir det

For syk. «Rundt jule-treet på sykehuset». Nikolai til venstre på bildet er for syk til å være med.

FOTO FRA BOKEN

ikke når du rammes av en uheldelig sykdom som setter deg legemlig sterkt tilbake.

Nikolai Astrup Geelmuyden er den særpregede Jølster-malerens barnebarn, oppkalt etter bestefaren. Moren var maleren Nikolai Astrups eldste datter.

Boken skildrer kunstnerens personlige opplevelser i

tekst og bilder fra barndom til moden alder. Vestlandets dramatiske fjellnatur, fargerike drømmelandskap og inntrykk fra mennesker og miljøer møter blikket på boksidene. Et portrett akkompagnerer Dæhlins innledning: Kunstneren i profil foran PC-en, redskapet som ga livet ny mening og retning.

– Datateknikken har forløst noe hos kunstneren som gir verket en ny, personlig varme, sier Dæhlin, Astrup Geelmuydens venn gjennom mange år.

Med enkle ord forteller Dæhlin historien, slik han har hørt den fortalt av kunstneren selv. Bildene er reproduksjoner av oljemalerier skapt på grunnlag av skisser overført fra data-skjermen. I stil og stemning er bildene en videreføring av tradisjonen fra Matisse og Munch.

– Min oppgave er ikke å gi en kritikk av Astrup Geelmuydens kunstneriske innsats. Men at den er verdt å bli løftet frem, er jeg ikke i tvil om. «Overvinnelse» er bokens tittel. Den sier noe om hva en kombinasjon av mot, utholdenhet og talent kan utrette.

– Nikolai Astrup Geelmuyden ble angrepet av en sterk form for gikt i ung alder, men fulgte undervisningen ved Statens Kunstakademi og Statens lærerskole i forming til tross for sine lidelser. Faren som var prest og venn av Quisling, ble straffet etter krigen. Moren døde for egen hånd fra tre barn – hun var utmattet. Men så kom Inger Hun og Nikolai to fant hverandre på Statens lærerskole i forming. Også hun er kunstner, men ofrer seg helt og fullt for ektemannen, forteller Dæhlin.

Opplevelsene overgår det de fleste av oss orker å lese om. Men bokens nøkterne tone og bilder som er helt uten sentimentalitet, gjør møtet med den særegne kunstnerskjebnen til en spesiell opplevelse.

x) Farle Knut Geelmuyden
GELMUYDEN
f. 27.08.14
Prest i Legionen